

CĂLĂUZĂ PRIN INFERN

STUDIU INTRODUCȚIV,
EDIȚIE ÎNGRIJITĂ ȘI ADNOTATĂ DE

Lucian Vasile

STUDIU INTRODUCȚIV

Viața sub semnul unei nopți / 7

de LUCIAN VASILE

CĂLĂUZĂ PRIN INFERN

Încă o noapte a cuțitelor roșii / 25

Securitatea din Calea Rahovei / 47

Ministerul de Interne / 99

Securitatea Ploiești / 133

Închisoarea orașului Stalin (Brașov) / 189

Duba-tren / 235

Aiud / 247

Închisoarea Pitești / 271

Camera 3-biserică / 287

Camera 4-spital / 411

Ecce homo! / 427

Macheta închisorii / 453

Canalul / 497

Curajul de a vorbi din nou / 503

Index de antroponime / 511

Index de toponime, evenimente și organizații / 514

Încă o noapte a cuțitelor roșii

Nu isprăvisem de citit *Miniaturi* de W. Somerset Maugham. Ai casei se retrăseseră parcă prea devreme. O sărbătoriseră pe Madi²⁹, adică pe însăși stăpâna casei. Participasem la petrecere ca un oarecare domn Ionescu, student în gazdă. Sub acest nume eram cunoscut atât de colocatari, cât și de eventuale curioși. În schimb, mă simțisem cooptat de aproape întreg clanul Țigănescu. Noul nume prinsese: deseori mă auzisem strigat cu disperare „domnu’ Ionescu!”. Recunoșteam „șignalul” lui Buți, care, de cele mai multe ori, pierdea „la puncte” în fața frățiorului mai mare, Călin. Ambii, puștii lui Madi: cel mic avea patru ani, iar Călin urma ca în septembrie să înceapă școala.

Deși de această dată petrecusem într-un cerc restrâns, calitățile de amfitrion ale șefului de clan se vădiseră nu doar în arta sa culinară, ci și în crearea unei ambianțe de adevărat festin. „Titlul” dat de rude, prieteni și cunoscuți ce nu uitaseră felul cum fuseseră tratați în casa Țigănescu era și acum confirmat de către nenea Mitu³⁰, cu prilejul onomasticeii fiicei sale mai mari. Buna dispoziție a stârnit-o tot dânsul, în momentul când au fost servite potroacele: evocând cum străbunii noștri daci își sărbătoreau zeitățile, sacrificând mai întâi animalul cel mai drag, s-a adresat sărbătoritei: „Draga mea, de ziua numelui tău, am adus ca ofrandă pe răsfățatul nostru Gheorghită (aplicându-și privirea asupra castronului cu potroace aburind), care vă întrerupea visele și mie coșmarurile.” Toastul i-a fost acoperit de exclamațiile tânguitoare ale doamnelor, simultan cu veselia domnilor. Efectul a fost, probabil, cel pe care-l scontase „Pater Familias”, atât de iubit de cei ce-l aplaudau. S-a băut vinul casei, vestita Fetească Regală, adus special de la vie, după cum și cocoșul Gheorghită fusese adus cu o bucată de timp în urmă. S-a cântat „Mulți ani trăiască!”, sorbindu-se din cupe în stil bruderșaft, chiar și de către doctorul Emil³¹, soțul lui Madi, de obicei mai reținut. La un moment dat, am avut impresia că și domnul Țigănescu uitase de hărțuiala Securității, la care întreaga sa familie fusese supusă în ultimii doi ani. Primul care a dat semn de oboseală a fost avocatul Pană³², vechi prieten al casei, și el urmărit tot din ’47, și tot ca unul dintre frunțașii țărăniști ai Prahovei.

²⁹ Ecaterina Madeline Boanță, soră medicală la spitalul Cantacuzino, soția avocatului Vladimir Boanță și fiica lui Dumitru Țigănescu.

³⁰ Dumitru Țigănescu (1896-?), primar al orașului Urlați și director al Camerei Agricole Ploiești în perioada interbelică, precum și unul dintre liderii organizației prahovene a Partidului Național Țărănesc. A fost deținut politic în două rânduri, între 1949-1954 și 1956-1964.

³¹ Emil Giosanu (ortografiat de obicei Geossanu), medic militar.

³² Dumitru Pană (1908-?), avocat, lider al PNT Prahova și deținut politic în două rânduri, în 1950 și 1956-1964.

Simțeam cum, de data aceasta, schițele lui Maugham începuseră a-și face doar efectul de somnifer. Rândurile nu-și mai păstrau ordinea. Până și atenția îmi fusese sustrasă de la conținut, fără să pricep de ce... Când cartea începu a-mi pendula în mână, m-am decis s-o las pe noptieră și să sting veioza. Dar încăperea a rămas destul de luminată, atât de aștrele acelei superbe nopți de august, cât și din pricina nesuferitului de bec cocoțat pe stâlpul de peste drum, care mă obliga să mă întorc cu spatele când voiam să adorm. Acum însă am rămas nemișcat, ca ținut în pat de tot felul de gânduri. Nu eram atât de obosit, cât mă copleșiseră grijile: pe de o parte, ruptura brutală de ai mei, pe care nici nu-mi venea a crede că-i părăsisem de peste jumătate de an, iar pe de altă parte, actuala mea condiție de fugăr, care, în loc să-mi fi devenit însuși climat de existență normală, mă încolțea cu din ce în ce mai mare agresivitate. Deși voiam să contribui cu partea mea în această casă, eram conștient cât de departe sunt de felul în care eram totuși tratat, ca un adevărat membru al familiei. Apoi, mă frământa spectrul lipsurilor (ce se accentuau cu fiecare decret) pentru cei rămași acasă, la Ploiești. Încercând să-mi reprim zbuciumul acesta care tindea parcă să mă sechestreze, am întredeschis ochii, căutând ceva salvator prin preajmă. Perdeaua se înfoia de adierea vântului precum voalul unei mirese. Era foarte cald, dar pentru mine se adăuga și febra stării de neliniște. La un moment dat, am avut senzația că mă găseam în preajma unui cuptor supraîncălzit. De altfel, mă trezeam adeseori cu cearșaful făcut fuior în jurul meu. Moș Ene mă părăsise și de data aceasta, singurul care izbutea să mă mai smulgă din bătaia gândurilor mele.

Cu câțva timp în urmă, aflasem de la mătușa mea o veste îmbucurătoare: după mai bine de trei luni, Securitatea îi eliberase în sfârșit pe mama³³ și pe fratele meu George³⁴! Cum să fi interpretat o asemenea „clemență”? Să mă fi crezut cei de pe Democrației³⁵ chiar atât de naiv, încât să cred în încetarea punerii mele sub urmărire (cum se întâmplase cu unii băieți care, căzând în capcană, fuseseră luați ca din oală de pe culoarele facultăților)? Mai cu seamă că recent, după eliberarea lor, tanti Melania³⁶ fusese supusă la nu știu câte percheziții în toiul nopții, precum și unui interogatoriu încărcat de amenințări. Despre arestarea mamei și a fratelui aflasem după revenirea în București, adică după ratarea oricărei tentative de a trece frontiera în Iugoslavia. Când mi s-a spus, mi s-a părut de neimaginat! Mama, o făptură atât de blajină, de fragilă și de inofensivă, să fi încăput pe mâna brutelor ăstora? Apoi George, scăpat cu viață printr-o minune, iarna trecută, dintr-o pleurezie severă? Iar frățiorul nostru cel mic, de numai șase ani, lăsat singur! Tanti

³³ Carmen Silvia Davidescu (1906-1984), mama lui Ștefan Davidescu.

³⁴ George Davidescu (1929-2018), fratele lui Ștefan Davidescu. A fost arestat în 1949 și anchetat la Securitatea din Ploiești. A fost arestat în 1952 și condamnat la șase ani de închisoare, fiind încarcerat la Baia Sprie, Valea Neagră, Poarta Albă, Oradea, Căvnic, Satu Mare, Ploiești și Jilava. A fost eliberat în martie 1957.

³⁵ Sediul Securității din Ploiești în primii ani ai comunismului. O descriere a condițiilor de detenție poate fi consultată în Lucian Vasile, *Cei pe care i-am uitat. Represiunea comunistă la Ploiești. 1948-1964*, Asociația pentru Educație și Dezvoltare Urbană, Ploiești, 2020, pp. 443-458.

³⁶ Melania Geossanu, mătușa lui Ștefan Davidescu.

Melania s-a dus val-vârtej să-l aducă pe Neluțu³⁷ la dansa în București. Vești de felul acesta aflam de la mătușa mea duminică, la cimitir, unde venea de la mormântul lui Bădia, cum îi spuneam unchiului Iluș³⁸. Așadar, aștia erau în stare să-ți aresteze întreaga familie ca să te oblighe să te predai! Până la năvălirea Armatei Roșii, termenul de ostatic, chiar dacă-l știam, era un cuvânt acolo, nu o realitate. De la mătușa mea întâlnită pe aleile cimitirului Bellu, mereu altele, aveam să află că, odată cu mama și cu George, fuseseră ridicăți și părinții lui Mihai Vintilescu³⁹. De el mă despărțisem lăsându-l la Timișoara, ascuns printr-o relație de suflet a lui Doru⁴⁰, fratele său, student la Medicină acolo... Pe lângă aceste întâlniri, ce le făceam să pară intempestive, la interval de o duminică sau două, îi mai dădeam semne de viață lui tanti Melania prin telefon. De fiecare dată din altă zonă și de la alt telefon – circula de la o vreme zvonul că începuseră interceptarea numerelor celor puși sub urmărire. Acestea rămăseseră singurele mele legături sporadice cu familia. Dar, de la un timp, primeam știri care mai de care mai dureroase și mai amenințătoare, vești care-mi absorbeau deodată și aerul de respirat. Mă simțeam de parcă m-aș fi aflat într-o autoclavă vidată, sub o presiune insuportabilă. Speranța și hazardul epuizaseră parcă orice resursă de supraviețuire. Mă pomenisem întâia oară dependent numai și numai de Dumnezeu, pe care îmi era nu știu cum să-L implor așa, dintr-odată, numai pentru că, în clipele astea, nu știam pe unde să mai scot cămașa. Îmi aminteam cu câtă convingere ne spuneam rugăciunile înainte de culcare, în camera noastră de copii, îngrijorat că nu reușeam să ating nivelul de evlavie al lui George, care-și închina perna sub care pitea cartea de Citire, cu poezioara ce dorea s-o viseze pentru a doua zi. Iată-mă acum încă nedecis să mă rog Domnului, ca un laș, încolțit de primejdii, lovit de o falsă demnitate nichipercească⁴¹! Îmi devenise limpede imposibilitatea de a mai rezista stării de provizorat...

De fapt, tragedia noastră începuse cu șase ani în urmă, în 1943, când îl pierdusem pe tata, la nici 49 de ani⁴². Mama, văduvă de la doar 36 de ani, cu doi fii în pragul adolescenței, iar cu al treilea de doar șase săptămâni! Neluțu nici nu avea un an și jumătate când ne-au invadat rușii țara. Culmea obrăzniciei staliniste, cotropitorii pretindeau a ne fi eliberatori de sub jugul fascist, când noi înșine ne

³⁷ Ioan Iluș Davidescu (1943-2021), cel mai mic dintre cei trei frați Davidescu.

³⁸ Ilie Gh. Geossanu (?-1948), zis Bădia, fost șef de vamă și unchi al lui Ștefan Davidescu.

³⁹ Mihai Vintilescu (1928-2002), prietenul cel mai apropiat al lui Ștefan Davidescu. A fost arestat în octombrie 1949 și condamnat inițial la zece ani de închisoare, pedeapsă modificată apoi de câteva ori. Încarcerat la Timișoara, Brașov, Pitești, Poarta Albă, Valea Neagră, Galeșu și Codlea, a fost eliberat la 16 octombrie 1954. Rearestat la 23 noiembrie 1956, a fost condamnat la șapte ani de detenție, fiind închis la Ploiești și Jilava și pus în libertate la 18 decembrie 1957.

⁴⁰ Teodor (Doru) Vintilescu (1924-2007), fratele lui Mihai Vintilescu. Student la medicină (și, ulterior, doctor), a fost arestat în 1952 și condamnat la șase ani de închisoare. Încarcerat la Jilava, Caransebeș, Ploiești, Poarta Albă, Valea Neagră, Aiud și Gherla, a fost eliberat la 10 ianuarie 1958.

⁴¹ Diavolească.

⁴² Ion M. Davidescu (1896-1943), tatăl lui Ștefan Davidescu, comerciant și patron al restaurantului Davidescu din centrul orașului Ploiești.

descotorosiserăm de armatele lui Hitler, până să fi ajuns tancurile lui Stalin! Jafurile, violurile, crimele hoardelor roșii ce s-au dezlănțuit pe parcursul câtorva luni au fost trâmbițate de neaveniții aduși pe tancurile lor drept acțiuni de liberare. De atunci, nenorocirile s-au abătut în cascadă peste țară și peste noi. Și cum un necaz nu vine niciodată singur, anul trecut, cu două zile înaintea Crăciunului, Bădia, unchiul nostru (la care stăteam amândoi în gazdă), a fost răpus de-o congestie cerebrală. Disparația lui a căzut peste noi ca un trăsnet, iar pentru mătușa mea a fost ca o lovitură mortală. Părea că nu-și va mai reveni. De-acum rămăsesem cu două mame văduve, fără niciun sprijin, îmbătrânite mult prea devreme. Și, ca și cum nu fusese îndeajuns pentru a fi duși la pierzanie, la doar două săptămâni de la moartea lui Bădia, am fost pus și eu sub urmărire. Curând după fuga noastră de puterile Securității, au fost ridicate mamele, tatăl lui Mihai⁴³ și George. Deși acum, după eliberarea lor, parcă cerul nostru se mai limpezise, nu știu de ce, pe mine mă cuprinsese această stare sufocantă de neliniște. Singura resursă materială a femeilor era via, cu toată grindina de cote și impozite, care o transformase într-o povară de griji și datorii. Nu vedeam cu cine să se fi ajutat, după dispariția unchiului Iluș și a mea. Cercul roșu se strâmtora primejdios în jurul nostru.

Stâlcit, sufocat de secvențele ce mi se derulaseră pe ecranul din tavanul camerei mele de fugă, abia am scăpat din strânsoarea cearșafurilor ce se răsuciseră în jurul meu ca o cămașă de forță. Odată desprins, am și ajuns în fața ferestrei. Am inspirat cât am putut de adânc, în mod repetat, ca unul ce se afla între viață și moarte. Îmi reveneam pe măsură ce mi se zvânta fruntea de sudoarea aceea rece. Dintr-odată mi-a apărut sus, pe ecran, silueta ei, cu acea privire extaziată, ca de-o neașteptată minunăție. Tăcerile deveniseră comunicările noastre totale. Dar, după o noapte ca aceea, odată cu ivirea zorilor, ne priveam pe furiș. Luciditatea îmi spunea că n-ar fi trebuit s-o expun de pe acum acestei inevitabile dezamăgiri, câtă vreme simțeam asupra capului o întreagă panoplie a lui Damocles. Mă întrebam dacă acum își va putea explica de ce nu făcusem niciodată promisiuni și nici nu le promisem. La ce sentință mă voi putea aștepta din partea ei? Cum va fi primit vestea că Securitatea și-a asmuțit puterile pe urmele mele?

Spre deosebire de viforita din sufletul meu, afară domnea o liniște cu nimic diferită de acea liniște dumnezeiască a atâtor nopți ascultate împreună la Șosea sau prin Grădina Botanică. Amândoi preferam Herăstrăul, care, de câtva timp, părea și el lăsat pradă neaveniților, împănat cu mormintele celor legitimați de ei ca eroii lor⁴⁴ (răpuși de noi, vezi Doamne, dar împușcați și stâlciți de ei sub

⁴³ Nicolae Vintilescu (1889-1981), tatăl lui Mihai Vintilescu și pictor bisericesc cu studii la Paris, făcute înainte de Primul Război Mondial. Arestat în 1949 și eliberat după o scurtă anchetă, a fost rearestat în 1952 și condamnat la șase ani de închisoare. A fost închis la Ploiești, Poarta Albă, Valea Neagră, Oradea, Jilava și Gherla, fiind eliberat la 15 iunie 1957.

⁴⁴ În primii ani ai regimului comunist, în Parcul Herăstrău (denumit pe atunci Parcul Național, iar în prezent Parcul Regele Mihai I), a fost amenajat un complex funerar dedicat victimelor celor uciși la 8 noiembrie 1945 în Piața Palatului din centrul Bucureștiului. Ulterior, mormintele au fost strămutate în cimitirul Ghencea, iar parcela a fost desființată.

roțile camioanelor pline cu „muncitori”, la 8 noiembrie 1945)⁴⁵. Nu știu de ce, dar noaptea aceasta mă surprinde printr-o măreție aparte. Mi se pare mai strălucitoare, precum mi se descrisese noaptea albe din zona boreală. Te îmbie la un „vis al unei nopți de vară”. Somnul mă părăsise cu totul. Coșmarul de până mai adineauri parcă se risipise. Bineînțeles că sunt conștient că nu cred într-o asemenea iluzie; ceea ce luasem drept coșmar este, în fapt, prezentul ce ne este dat să-l înfruntăm. Este realitatea însăși, la fel de reală ca plopii de vizavi, ce foșnesc discret. La fel de adevărată ca lătrăturile morocânoase ce se auzeau de ici, de colo, care îmi aminteau de câinii noștri de la vie, cu care crescusem pe acea gură de Rai, pitită între faldurile Dealului Mare... Cu toate acestea, semnele de veghe ale atâtor câini nu-mi inspirau aceeași siguranță ca atunci când eram mici, iar Lili și Hector își făceau cu atâta credință rondul de noapte.

Arătătoarele fosforescente ale ceasului, rămas pe noptieră, mă nedumeriră. Aș fi putut crede că altcineva, fără știrea mea, ar fi reluat celebrul contract cu Mefisto, oprindu-l odată cu timpul! Ar fi fost întâia oară când Doxa al meu mi-ar fi jucat o asemenea festă. M-am întrebat dacă nu voi fi uitat să-l întorc. Contrariat, l-am luat și l-am dus în bătaia puternică a becului de afară. Ceasul mergea: îl auzeam! Pe de-o parte, mă liniștisem, dar, pe de alta, eram intrigat pentru că nu-mi puteam explica o asemenea diferență între „fusul meu orar” și cel astronomic. Precizia helvetă a ceasului arăta că nu trecuse nici o oră de când intrasem aici să mă culc. Peste câteva minute, avea să se facă ora două din noapte. Ca să vezi cât de relativ este timpul...

Mi-am refăcut așternutul și m-am întins din nou, decis să adorm. Însă nu a fost chip: probabil și pentru că observasem pe scaun fiola cu stricnină⁴⁶, alunecată din buzunarul pentru ceas al pantalonului. O subtilizasem când mă dusesem cu Pic la Spitalul Militar Veterinar. O păstram de atâta timp, fără să știu de ce anume. Mă trimisese unchiul Iluș la un consult cu credinciosul lor cățeluș (un spitz), care suferea căinește din cauza unui furuncle la gât. Ca să nu mai vorbesc de crizele de epilepsie, care îl chinuiau de ani. Medicul mă sfătuisese să nu-l mai duc acasă, boala fiind incurabilă, iar câinele prea bătrân. Dându-mi seama despre ce diagnostic era vorba, am cerut permisiunea să pot telefona acasă, eu neputând să iau o asemenea decizie. În așteptarea răspunsului, care nu isprăvisese slalomul dintre Bădia și Mămica (cum îi spuneam după Neluțu) printre controverse înecate de plânsete, îl priveam pe bietul meu condamnat la moarte cum își făcea toaleta lăbuțelor, fără ca legendara sa intuiție să-l avertizeze. În cele din urmă, Mămica, cu vocea sugrumată de durere, a cedat în fața argumentației lui Bădia. A urmat

⁴⁵ La 8 noiembrie 1945, în Piața Palatului din București a avut loc ultima mare manifestație anticomunistă din capitală până în decembrie 1989. Evenimentul a fost organizat de către structurile de tineret ale partidelor istorice (PNT și PNL), cu ocazia onomasticii suveranului Mihai I, ceea ce a dat o conotație anticomunistă manifestării. Autoritățile au încercat să înăbușe protestul la care participau mii de persoane, în special tineri și veterani întorși de pe front, dar au rezultat mai mulți morți și răniți, aceștia fiind, cel mai probabil, uciși de către comuniști.

⁴⁶ Substanță toxică, folosită ca otrăvă.

execuția. Căpitanul medic (fratele unui coleg) l-a dat pe mâna unui felcer militar. Gradatul, bărbat între două vârste, a trecut la treabă cu atâta rutină, încât bietului Pic îi insuflase o totală încredere. De altfel, era atât de blegit din cauza dozelor zilnice de Luminal, pentru prevenirea crizelor, încât părea afară din cale de sociabil. Îl priveam cât de docil lasă să i se scoată hamul. Cu ochii săi blânzi, îl urmărea pe felcer cum tăia o fiolă și cum îi transfera conținutul într-o minusculă seringă, în timp ce respira ultimele „flăcări” ale clipelor sale de viață. Felcerul s-a întors către mine, cerându-mi să-l ajut. Luat prin surprindere, cine știe cum voi fi reacționat, fiindcă a strigat după un alt sanitar. Nici față de acesta, mai tinerel, Pic nu a ripostat. S-a lăsat întors pe o parte, cu o lăbuță din față trasă în sus, iar când am observat că plutonierul felcer a îndreptat acul seringii spre inimioara lui Pic, am închis ochii. N-am să uit niciodată ceea ce mi-a fost dat să văd, când am presupus că totul se isprăvise. Pic părea altul: era contractat atât de puternic, încât aducea cu un miel umflat cu țeava, pentru a i se lua blana. Contorsionat cu capul mult pe spate, cu botul căscat la maximum și cu un rânjet necunoscut la blândul nostru Pic. Treptat, piciorușele, ce fuseseră extinse complet, începeau să revină la acea stare a dispariției oricărui tonus muscular, caracteristică a unui cadavru. Priveghiul mi-a fost întrerupt de un alt militar, trimis să facă ordine în acea sală. Mi l-a înșfăcat de pe masa pe care murise, ca pe-o mortăciune oarecare, și a dispărut cu el cine știe unde. Rămas singur, am simțit nevoia să iau ceva, ca un fel de amintire. Am ezitat între fiola consumată și cea nefolosită, de alături. Nu știu de ce am preferat-o pe cea din urmă. Apoi, cu hamul și lesa lui Pic, am trecut prin fața cabinetului doctorului, mulțumindu-i printr-un gest inexpressiv.

Când am ajuns acasă, tanti Melania, cu ochii roșii de plâns, mi-a luat hamul din mână, l-a strâns la piept și a fugit să plângă lângă pernița lui Pic. Unchiul Iluș mă asculta relatându-i ultimele clipe de viață ale lui Pic, tamponându-și ochii cu batista. Fiolei, ca să n-o sparg, i-am scobit un locaș de protecție într-o gumă mai mare; nici acum nu-mi dau seama ce m-a făcut s-o păstrez și s-o port cu mine. S-ar putea ca sub imperiul acestei întrebări să mă fi furat somnul...

M-am deșteptat anevoie, într-un adevărat vacarm de bubuituri și bufnituri, însă nu mă puteam smulge din acea stare de narcoză. Auzeam clar loviturile în ușa vestibulului, de care mă despărțea doar un perete, dar nu puteam reacționa. Când, în sfârșit, am devenit deplin conștient că ceea ce se petrecea era adevărat, a sărit ușa din clanță. În timp ce se înclina ușor către perete, s-a lăsat ca din senin o liniște de plumb. Din poziția în care mă trezisem, vedeam cum se încrucișau pe tavanul și pe pereții sufrageriei fasciculele unor lanterne. În liniștea aceea de câteva clipe ajungeau până la mine respirații șuierânde, gâfâieli și comenzi șoptite. Îmi auzeam inima bubuind. Undeva alături simțeam cum păseau niște năluci, amintindu-mi de unele scene din filme polițiste. E limpede, mi-am zis. Careva dintre noi comisese vreo imprudență și fuseserăm deconspirați. În câteva secunde, mi-am și compus atitudinea ce trebuia să pară cea mai firească față de atâta zgomot. Cine ar fi crezut că, după cum se năpustiseră în casă, ar mai fi trebuit să fiu trezit din somn? Dar, iată că m-am și pomenit cu unul dintre invadatori, dintr-un

salt, drept în fața mea. Mi-a și fixat pe figură un puternic și tremurător snop de lumină, care m-a obligat să închid ochii. Un glas de mocârțan gătuia a întrebat unde-i lumina, ca și cum, în încăperea asta, întrerupătorul nu ar fi fost la locul lui. Până să răspund, a și aprins-o. Am întredeschis ochii vădit jenat de puterea celor trei becuri ale plafonierei. În fața mea se afla un individ cu o figură comună, în jurul vârstei de treizeci de ani. Obişnuindu-mă cu lumina, mi s-a arătat destul de agitat, cu câteva fire de păr lipite de fruntea-i brobonită și cu o expresie de om speriat! La căldurile acestor nopți de august, nu era de mirare, dar se vedea limpede că transpirase și de emoție. În mâna stângă ținea o lanternă pe care chiar atunci o stinsese, iar în cealaltă un revolver îndreptat spre mine. Pe măsură ce ne cercetam din priviri, parcă ne mai linișteam. De dincolo auzeam ușile la Madi, la dormitorul lui nenea Mitu, de la oficiul ce ducea la Puiu, la copii și la celelalte dependențe... Toată casa era inundată de lumină. Distingeam vocile securiștilor punând tot felul de întrebări pe ton imperativ și răspunsurile ezitante ale doctorului, completate de glasul emoționat al lui Madi. Din fund răzbătea vocea lui Puiu, agresată de o ploaie de întrebări ale câtorva securiști, însă până acum nu se auzise nici vocea lui nea Mitu și nici cea a domnului Pană, care rămăsese peste noapte.

La rândul meu, încercam să par cât de cât în apele mele. Nu știu însă în ce măsură voi fi reușit o astfel de pantomimă, din moment ce deveneam conștient că-mi trăiam (în cel mai bun caz) sfârșitul unui capitol de viață. Până și inima îmi revenise din acel simptom de tahicardie...

Omul din fața mea își vârâse lanterna în buzunarul unei bluze militare de vânt, cam ponosită, deși pe dedesubt era îmbrăcat civil. În mâna dreaptă încă ținea pistolul, iar cu cealaltă își ștergea fruntea și bărbia de sudoare. A răbufnit pe un ton ce se voia calm, dar mai ales autoritar. „Actele!” Apoi răstit: „Ce cauți aici?” I-am arătat hainele de pe scaunul de alături, răspunzându-i aparent intrigat și tot printr-o întrebare: „Nu credeți c-ar trebui să vă întreb cine sunteți și ce căutați aici? M-ați găsit dormind în patul meu...” Am fost însă întrerupt cu mojiție: „Tacă-ți fleanca! Ia vezi!...” Și a continuat să scoțoească prin buzunarele sacoului. Fiind cu ochii pe el, mă întrebam ce-i voi spune dacă descoperă guma cu fiolă din buzunarul mic al pantalonului. Negăsind nicio explicație cât de cât plauzibilă, m-am lăsat în voia inspirației. Când a dat peste hârtia igienică, pe atunci o raritate, ai fi zis că descoperise cine știe ce corp delict. O derula cu grijă și, pe măsură ce o desfășura, o ridica spre plafonieră în speranța că va descoperi la lumină niscăi manifeste! Mirat și negăsindu-i rostul, m-a întrebat iritat: „De ce ții asta?” Nu-mi venea a crede urechilor. I-am dat un răspuns *à la* Buți: „D-aia!... Pentru closet.” N-a mai insistat, a lăsat-o să cadă pe scaun, peste celelalte mărunțișuri scoase din buzunare. A început a scotoci în portmoneu. „Ce cauți aici?”, se repezi tăios, „parcă ziseși că te-am găsit la tine în pat. Uite, aici scrie că ai domiciliul în Popa Savu... douăzeci și șase.” Părea înviorat, ieșit din starea aceea de nedezmățit. Observând că nu sesizasem pe figura lui nimic atunci când citise adresa de pe buletin, am prins curaj, încercând să răspund cât mai dezinvolt. Îl surprinsese doar faptul că mă găsisse peste noapte aici! Nu-i spusese nimic nici numele și nici adresa.